

Alıntı Anadolu'nun Birikimi

– Mustafa ESER · 07 Nisan 2023

Cumartesi

'Anadolu'nun birikimini dünyaya aktarıyoruz'Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Şeref Ateş, Yunus Emre'nin "Gelin tanış olalım. İşi kolay kılalım. Sevelim, sevelim dünya kimseye kalmaz" sözünden ilham aldıklarını söylüyor. Ateş, dünya çapındaki faaliyetlerine Anadolu'daki düşünüş tarzını, entelektüel birikimi, kültürü, sanatı ve dili götürürken temelde bu felsefenin yattığını dile getiriyor...ALİ DEMİRTAŞ28 Aralık 2019 Cumartesi

2009 yılında kurulan Yunus Emre Enstitüsü, dünya çapından kültürden sanata, Türkçe öğretiminden medya-habercilik eğitimine kadar birçok alanda sayısız faaliyet yürüten bir kurum. Avrupa'nın göbeğinden, Afrika'nın bir ucuna uzanan dünya çapındaki 58 merkezinde yaptıkları bu faaliyetlerle milyonlarca insana ulaşmış durumdadır. 10 yılda toplamda 500 bin yabancıya Türkçe öğretmeyi başarmışlar. Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Prof. Dr. Şeref Ateş, tüm faaliyetlerinin temelinde Yunus Emre'nin felsefesi olduğunu dile getirirken, kültürel ilişkinin ticareti de beraberinde getirdiğine dikkat çekiyor. Yıllarca Avrupa endekli yaşadığımızı söyleyen Ateş, ülke olarak kendimize alternatifler yaratmamız gerektiğini vurguluyor. Bunun en güçlü yolunun da kültür, sanat ve dilden geçtiğine dikkat çekiyor.

Faaliyetlerinizi hangi bakışla hayata geçiriyorsunuz? Yunus Emre Enstitüsü (YEE) olarak bizler bir faaliyet yapmadan önce bunun planlamasını yaparız. O plan belli bir stratejinin üzerine oturur. O stratejinin temelinde de bir felsefe vardır. Özellikle düşünceyle ilgili bir faaliyet ise ki YEE dünyanın her tarafına; Anadolu'daki düşünüş tarzını, entelektüel birikimi, kültürü, sanatı ve dili götürürken temelde bir felsefe gerekiyor. Biz 10 yıllık bir kurumuz. 2009 yılında kurulduk. 2007'de bizimle ilgili bir kanun çıkarılırken iktidar ve muhalefetin mutabık kaldığı nokta Yunus Emre ismiydi. Dolayısıyla temel felsefe Yunus Emre'nin şahsında onun felsefesi. "Gelin tanış olalım. İşi kolay kılalım. Sevelim, sevelim dünya kimseye kalmaz." Bu o kadar özlü bir felsefe ki. Bu söz başlı başına, seni ve beni tanımlarken, diğer taraftan tanışmayı anlatırken o tanışmanın neye hizmet edeceğini de anlatıyor. Dolayısıyla bu temel felsefeyi biz stratejik planlamamıza giydiriyoruz. Sonra faaliyetlere başlıyoruz. Örneğin Anadolu mutfağını 2019 yılında dünyanın her yerinde tanıttık. Tanıtırken o felsefeye hizmet etsin istiyoruz. Onun için buğdayın hikâyesini anlatıyoruz. Buğday nedir, Anadolu'dur. Şimdi bunu Göbeklitepe ile birleştirdik. Göbeklitepe 12 bin yıl önce Neolitik dönemde de yani insanlar daha topluluklar halinde yaşamazken bile, tarım yaptıkları farklı da olsa buğday taneciklerinin olduğu anlaşılıyor. Dolayısıyla bu topraklar insanlığın ve medeniyetin merkezi. Dinlerin ortaya çıkışında da Anadolu tapınma ve ibadet etmenin de merkezi konumundadır. Biz 10 yıldır bu düşünceyle yurtdışında faaliyet yapıyoruz. Çünkü bir düşünceyi ihraç ediyor ya da başka bir düşünceyle iletişime geçiyorsanız önemli olan sadece yaptığınız etkinlik değil. O etkinliği yapan kişi, o organizasyonun şekli, bütün onu çevreleyen her şeyin de onunla uyumlu olması lâzım. Demek istediğim, bir taraftan toprak gibi olmayı

öğütleyen bir kültürün, düşüncen varsa oradaki personelinde de bu yansıma olmalı. Bu nedenle dünyanın her yerindeki personelimizi bu misyon ve vizyonla eğitiyoruz. Bu bilinçte olmalı her şey. Bütün yaptığımız faaliyetler bu standartta olmalı.

Peki bu standarda ulaştığınızı düşünüyor musunuz? Oldum dediğin gün öldüğün gündür. Biz bu standardı yakaladık, bu işi çözdük dersek o süreç biter, arayış da kalmaz. Bu nedenle aramaya ve sürekli kendimizi geliştirmeye devam ediyoruz. 2019 yılında şu ana kadar yurtdışındaki 58 merkezimizde binden fazla faaliyet yapmışız. Şu an İstanbul'da yerel personel eğitimimiz var ama aynı zamanda birkaç gün içinde Tunus'ta çok güzel bir etkinliğimiz var. Dolayısıyla aynı anda bu faaliyetleri organize etme kabiliyetiniz olmalı. Konuşmacısından kargosuna, mekânın kirasına kadar... Ve tabii oradaki halka ulaşmak en önemlisi. Birkaç gün önce de Malezya'da idik ve orada Okçular Vakfı ile bir sergi açtık. Aynı zamanda 26 ülkede okçuluk kursu veriyoruz. O vesileyle de insanlar Türkiye ile bağ kuruyorlar. Temel amaç Türkiye ile bağ kuran insan sayısını artırmak.

500 BİN KİŞİYE TÜRKÇE ÖĞRETTİK

En temel faaliyetiniz nedir?

Biz temelde beş alanda faaliyet yürütüyoruz. Bunlardan birincisi Türkçe öğretimi. Bu en keyifli alan. Çünkü Türkçe öğrenen insan otomatik olarak Türk kültürüne intibak sağlıyor. Dilinizle beraber kültürünüz de geçiyor. Bütün bu faaliyetlerimizi yaparken aynı zamanda istatistik de yapıyoruz. Bütün bunların hepsi dijital ortamda tutuluyor. Son 10 yılda 5 yüz bin kişiye Türkçe öğrettik. Sonra bu insanların en iyilerini Türkçe yaz okuluna alıyoruz ve onları Türkiye'ye getiriyoruz. O zaman bir level daha atlıyorlar. Böyle böyle Türkiye ile bağları artıyor. Sonra Türkçe ona istihdam alanı oluşturuyor. Şu anda yedi ülkede Türkçe seçmeli ders olarak okutuluyor. Tercihim Türkçe projemiz kapsamında oranın önemli okullarında sınıflar açıyoruz böylece okul yönetiminin yükünü de üzerlerinden almış oluyoruz. Dersi kabul ettirmek için altyapısını hazırlıyoruz. Bu vesileyle bir sürü bağ oluşuyor. Örneğin İstanbul İl Milli Eğitim ile bir anlaşma yaptık. İstanbul İl Milli Eğitim, Bosna Hersek ile kardeş okul projesi yürütüyor YEE üzerinden. Bu kapsamda toplamda 5 bin kişi gelip gitmiş. İstanbul'dan çocuklar Bosna'ya, Bosna'dan da buraya geliyorlar. Bu değişim aslında tetikleyici. Kalıcı irtibatın devam etmesi bizim için önemli. Biz bunları hep yabancılarda görüyorduk. Amerika'ya gidiyor, Kanada'ya gidiyor gibi. Biz şimdi bunu YEE üzerinden yapıyoruz. Mesela Malezya'da da yine böyle tetiklediğimiz aile değişimi var. Yani Türk aile ile Malezyalı aileyi buluşturuyoruz. Hem seyahat ediyorlar hem de birbirlerinin evlerinde kalıyorlar. Bu şekilde kalıcı bir medeniyet ve kültürel ilişki gelişiyor.

KÜLTÜREL İLİŞKİ TİCARETİ DE GETİRİYOR

Tetiklediğiniz ilişki bir süre sonra kendi kendini döndürüyor. Bu noktada birçok destekçimiz var. Kantonlar, okullar, belediyeler, THY gibi. Tamamen imece usulü ve amatör bir heyecanla yapılan bir iş. Tabii o okulları birbiriyle irtibatlandırmak için de geziler, turnuvalar düzenliyoruz. Bunlar 10 yıllarca sürebilecek bir irtibat meydana getiriyor. Bu ilk aşama. Amacımız daha çok değişim, birlikte iş yapma ve fırsat verme. YEE aynı zamanda bir fırsat oluşturuyor.

Örneğin Tayland'da çocuklara Türkçe öğreten kişi Türkiye'de okumuş bir kişi. 19 Mayıs Üniversitesi'nde okumuş bir genç kadın ve biz ona istihdam sağlıyoruz. Dolayısıyla Türkçe onun için aynı zamanda bir

kazanç kapısı. Dünyada kültürün yayılmasının nihai hedefi budur. Neden İngiliz kültürü yayılıyor, çünkü İngilizce öğretimiyle birlikte kazanç da elde ediliyor.

Mesela biz Malezya coğrafyasına da gidiyoruz. Örneğin Tayland'da, Malezya'dan gönderdiğimiz hocalar Tayland'da Türkçe dersleri veriyor. Üniversitelerde Türkçe öğretimi yapılıyor. O civarda Hindistan ve Çin haricinde 700 milyon insan yaşıyor. Türkiye'de stratejik olarak yanlış bir algımız var. Bütün dünya Balkanlar ve Ortadoğu'dan ibaret sanıyoruz. Halbuki oralarla ilişkilerimizin gelişmesine de çok ihtiyacımız var. Kültürel ilişki ticari ilişkiyi beraberinde getiriyor.

MISIR'DA TÜRKÇE İÇİN KAPIDA YATIYORLAR

Türkçe'ye en yoğun ilgi hangi ülkelerde ve nasıl kitlelerden oluşuyor?

Mısır'da Türkçe'ye olağanüstü bir ilgi var. Orada bir tek binamız var. Hükümet ikinci bir binaya müsaade etmiyor. Anlaşma gereği açıldığı için kapatamıyorlar da. Mısır'da Türkçe öğretme kapasitemiz 500 kişiyle sınırlı. Orada dil öğrenebilmek için 500 kişi hemen dolduğundan, insanlar bir gece önce kapının önünde yatıyorlar ve sabah ilk gelenleri kaydediyoruz. İran'da da durum böyle. Mısır ve İran'da akademisyenler, üniversite öğrencileri, entelektüeller Türkçe öğreniyor. Bu çok kıymetli. Malezya'da da öyle. Balkanlar'da ise daha çok ev hanımları, gençler Türk şirketleriyle çalışabilmek için iş açısından öğreniyorlar.

Gidemediğimiz ya da merkezimizin olmadığı yerlere ise online üzerinden eğitimler veriyoruz. Öte yandan Gambia ordusu Türkçe öğreniyor ikinci yabancı dil olarak. Gambia'da askeri tesisin içinde bize bir mekân verdiler. Orada bir hocamız var. Subaylara eğitim veriyoruz. Onlar da Türkiye ile çalışmak istiyorlar askeri alanda. Bu nedenle eğitim alıyorlar.

TÜRKÇE OLİMPİYATLARI SADECE BİR ŞOVDU

Yurtdışındaki faaliyetlerinizde FETÖ ne şekilde karşınıza çıkıyor?

Gittiğimiz ülkelerde FETÖ'nün zamanında söylediği gibi binlerce Türkçe bilen insanla karşılaşmadık. Onlar tamamen yalandı. O okullarda Türkçe sadece seçilen bir dersti ve eğitim dili zaten Türkçe değildi. Bütün bunlar sadece bir propaganda idi. Türkçe Olimpiyatları da sadece bir şovdu. Ötesi yok. Eskiden Türk halkını kandırmak için "Biz Türkçe'yi ve Türk kültürünü dünyaya öğretiyoruz" diyorlardı. Şimdi zaten söylemlerini değiştirdiler. Artık Türk bayraklarıyla değil, Amerikan bayrağı ile eğitim yapıyorlar. Türkiye veya Türk demiyorlar. Özlerine döndüler. Arkalarındaki gücü artık gizlemeden çalışıyorlar. Dolayısıyla bizim rakibimiz değiller. Tamamen Türkiye aleyhine bir çalışma üslubu seçtiler.

YILLARCA AVRUPA ENDEKSLİ YAŞADIK

2020 hedefleriniz neler?

Hedefimiz 2020 yılında 65, 2023'te ise 100 merkeze ulaşmak. Biz yıllarca AB endekli yaşamışız. Dolayısıyla sadece kültürel ilişkilerimiz değil, ticari ilişkilerimiz de sadece orayla olmuş. Bir ambargoya maruz kaldığınızda sizin alternatiflerinizin olması lazım. Onun için kültürel ilişki ve ülkeler arası insan trafiği çok önemli. Dünyanın her tarafında Türkiye ile iş yapacak insan sayısını arttırmak bizim için en önemlisi. 2020'de Arap coğrafyası bizim için önemli olacak. Sadece Suriyeliler değil. Arap coğrafyasında Türkiye'ye karşı 'Bunlar Osmanlılar tekrar geliyorlar' algısı var. Buna önlem alabilmek için o coğrafyaya uygun bir içerik üretimi çalışmamız gerek. O bölgelere özgü malzemeler üreteceğiz 2020'de.

<https://www.star.com.tr/cumartesi/anadolunun-birikimini-dunyaya-aktariyoruz-haber-1503244/>